

гически основи, които притежаватъ членовете на расата; защото изчезналите генерации ни налагатъ не само физиологическото си устройство, но и мислите си. Ролята на Римъ се свърши, когато той се лиши отъ тази общност. При отпадането си, вследствие на духовно разединение, римляните имаха умъ съвършено по развитъ, отколкото тъхните груби прадѣди, но бѣха изгубили качествата на характера: енергия, постоянство, непобедимо упорство, способностъ да се пожертвува за единъ идеалъ, безпрекословна послушностъ на законите, които бѣха създали величието на прадѣдите имъ. Чрезъ характера 60 хиляди англичани владѣятъ 250 милиона индузи, отъ които много сѫ поне по разсаждъкъ равни, а нѣкои отъ тъхъ ги и надминаватъ въ артистическите вкусове и проницателността, въ философските възгledи. Чрезъ характера тѣ владѣятъ най-голѣмата империя до сега позната на историята“.

Кой народъ наложи христианството и подъ кое водителство

По-горе видѣхме, какъ римското владичество се отслаби по вѫтрешни причини. Просто казано съ други думи, то се изпари постепенно и подвластните му народи го замѣстиха. Тѣ бѣха тракоилиритѣ и гърцитѣ. Първите сѫ имали за съперникъ само гърцитѣ и сѫ обѣмали предимно вѫтрешността на Балканския полуостровъ.

Дълговременното римско владичество е създавало опозиционно настроение срещу си въ населението, кое то все е чувствало непрестанно чуждо потисничество и въ христианската пропаганда е съглеждало едно бѫдаще облекчение и избавление. Затова тайните събра ния на Христовите последователи отъ денъ на денъ все повече и повече се увеличавали и взели да се об-